

## MRF 2024.59

Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse af 5. marts 2024, j.nr. 22/11103

***Ikke medhold i klage over VVM-screeningafgørelse efter miljøvurderingslovens § 21 om, at regulering af grøfter i forbindelse med et hydrologiprojekt ikke krævede miljøvurdering, da kommunen havde foretaget en konkret vurdering af det ansøgte projekts indvirkning på miljøet, og der efterfølgende ville blive taget stilling til dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3.***

Mariagerfjord Kommune traf den 8. august 2022 screeningafgørelse efter miljøvurderingslovens § 21 om, at regulering af grøfter i forbindelse med et hydrologiprojekt ikke var omfattet af krav om miljøvurdering og VVM-tilladelse. Projektet omfattede opstuvning af vand i grøfter ved tildækning af grøft eller nedtrykning af jernplader til terrænniveau samt en etablering af rørunderføring for kreaturovergang. Af afgørelsen fremgik, at kommunen havde vurderet, at projektet var omfattet af miljøvurderingslovens bilag 2, pkt. 10.f om anlæg af vandveje og ikke ville påvirke miljøet væsentligt. Afgørelsen blev påklaget af en omboende, N, med anmodning om opsættende virkning, hvilket blev afslået i **MRF 2023.143 Mfk**. I klagen gjorde N gældende, at kommunen ikke havde foretaget en tilstrækkelig vurdering af projektets påvirkning af overfladevand og grundvand samt naboarealer, herunder risiko for flåtsmittespredning. N anførte endvidere, at projektet krævede dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 65, og at projektet ville medføre en ændring af naturtypen i området til skade for beskyttelsen af den eksisterende flora. Miljø- og Fødevarerklagenævnet (formanden) fandt, at der efter en samlet vurdering af sagens oplysninger ikke

var grundlag for at tilsidesætte kommunens vurdering af, at projektet ikke kunne forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet og dermed ikke var VVM-pligtigt. I forhold til påvirkningen af grundvand og overfladevand lagde nævnet vægt på, at der ikke ville være en direkte påvirkning af grundvand og vandområder, og at påvirkningen af overfladevand var lille og lokal. Nævnet lagde endvidere vægt på kommunens bemærkninger under sagen, hvoraf det bl.a. fremgik, at der ikke ville ske en påvirkning af det underliggende grundvandsmagasin. Nævnet fandt, at kommunen med rette ikke havde inddraget risikoen for smitte af kvæg fra skovflåter, idet det efter kommunens vurdering var usandsynligt, at naboarealerne vil blive udsat for en øget risiko for voksende flåtbestand. Angående dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 bemærkede nævnet, at en screeningsafgørelse ikke er en tilladelse, men en forudsætning for, at projektet lovligt kan påbegyndes, og at screeningen dermed ikke erstatter en dispensation efter naturbeskyttelsesloven. På den baggrund gav Miljø- og Fødevarerklagenævnet ikke medhold i klagen over screeningsafgørelsen.

***Kommentar:*** Nævnets begrundelse for, at screeningen efter miljøvurderingslovens § 21 er tilstrækkelig, forekommer problematisk, da projekter, som kræver dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3, netop må anses som udtryk for, at projektet har væsentlige miljøvirkninger. Det kan ganske vist anføres, at en dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 i sig selv udløser en ny screening efter miljøvurderingslovens § 21, da projektet er omfattet af miljøvurderingslovens bilag 2, pkt. 10, idet det med nævnets afgørelse er forudsat, at stillingtagen til § 3-dispensationer er udsat, men i så fald burde dette være anført i afgørelsen. Og selv om naboer ikke kan påklage § 3-dispensationer, kan naboer påklage screeningsafgørelser af § 3-dispensationer.

---

# Ikke medhold i klage over afgørelse om ikke miljøvurderingspligt for reguleringsprojekt vedrørende naturlig hydrologi i Mariagerfjord Kommune

22/11103

Miljø- og Fødevarerklagenævnet har truffet afgørelse efter miljøvurderingslovens § 21, jf. § 49, stk. 1.[1]

Miljø- og Fødevarerklagenævnet giver ikke medhold i klage over Mariagerfjord Kommunes afgørelse af 8. august 2022 om, at regulering af grøfter i forbindelse med hydrologiprojekt på matr. nr. [PN1] m.fl. Svenstrup By m.fl., Svenstrup og matr. nr. [PN2] Broløs m.fl., Mariager Jorder, ikke er omfattet af krav om miljøvurdering og § 25-tilladelse.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales ikke.

Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17, stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevarerklagenævnet[2] og gebyrbekendtgørelsens § 2, stk. 6.[3] Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. miljøvurderingslovens § 54, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

## 1. Klagen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet

Afgørelsen er den 7. oktober 2022 påklaget til Miljø- og Fødevarerklagenævnet af en omboende. Klager har den 8. november 2022 indsendt supplerende bemærkninger.

Klager har anført, at kommunen ikke har foretaget en tilstrækkelig vurdering af projektets påvirkning på naboarealer, da projektet indebærer en risiko for, at flåter vil smitte de afgræssende kvæg på arealer omfattet af projektet og på naboarealer med sygdommen Bovin Babesiosis. Derudover er det klagers vurdering, at smitte af kreaturerne på naboarealerne er omfattet af miljøvurderingslovens bilag 6, pkt. 3, litra c, der omhandler indvirkningens grænseoverskridende karakter. Punktet burde derfor have været indeholdt i screeningsskemaet særskilt.

I forhold til screeningsskemaets punkt 35 vedrørende påvirkningen af grundvand og overfladevand har klager anført, at afkrydsningen i skemaet er i strid med forklaringen i teksten. Klager har hertil anført, at det terrænnære grundvand hæves, idet der sløjfes dræn og afvandingsgrøfter. Derudover mindskes potentialet i det underliggende trykvand, ligesom mængden af opsivende grundvand nedsættes, og den eksisterende rigkær naturtype kan derfor blive påvirket negativt.

Klager har videre anført, at Mariagerfjord Kommune skal meddele en dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 65, hvilket kommunen ligeledes har vurderet i screeningskemaet. Det er klagers opfattelse, at kommunens projekt vil ændre naturtypen fra eng til sump, hvilket kan være skadeligt for beskyttelsen af den eksisterende flora.

Klager har desuden anmodet om, at klagen tillægges opsættende virkning. Miljø- og Fødevarerklagenævnet har den 18. april 2023 meddelt afslag på at tillægge klagen opsættende virkning.

Klager har herudover påklaget Mariagerfjord Kommunes afgørelse af 8. august 2022 om regulering af en række private grøfter med udløb i det offentlige vandløb Østerkær Bæk efter vandløbsloven og naturbeskyttelsesloven.[4] Miljø- og Fødevarerklagenævnet har den 2. november 2022 truffet afgørelse om afvisning af klagen.

## 2. Sagens oplysninger

### 1. Den påklagede afgørelse

Mariagerfjord Kommune har den 8. august 2022 i medfør af miljøvurderingslovens § 21 truffet afgørelse om, at regulering af grøfter i forbindelse med et hydrologiprojekt på matr. nr. [PN1] m.fl. Svenstrup By m.fl., Svenstrup og matr. nr. [PN2] Broløs m.fl., Mariager Jorder, ikke er omfattet af krav om miljøvurdering og § 25-tilladelse.

Det fremgår af screeningsafgørelsen, at projektet omfatter opstuvning af vand i grøfter ved tildækning af grøft eller nedtrykning af jernplader til terrænniveau. Projektet indeholder ligeledes etablering af rørunderføring for kreaturovergang.

Projektet har til hensigt at genoprette naturlig hydrologi i engene inden for projektområdet, så levesteder forbedres for flora og fauna. De berørte grøfter er ikke målsatte og vurderes heller ikke egnede som gyde- eller levested for fisk. Opstemningen i grøfterne vil gøre dem mere egnede som levested for vandløbsinsekter.

Mariagerfjord Kommune har i screeningsafgørelsen vurderet, at projektet ikke vil påvirke miljøet væsentligt, og at det derfor ikke er miljøvurderingspligtigt.

Det fremgår af det vedlagte screeningskema, at projektet ikke indebærer behov for at begrænse anvendelsen af naboarealer. Videre fremgår det, at miljøpåvirkninger af grænseoverskridende karakter ikke er relevant.

Anmelder har i screeningskemaet sat kryds i feltet "ja" i forhold til, om projektet vil medføre påvirkninger af overfladevand og grundvand. Det fremgår af myndighedsvurderingen i screeningskemaet, at der ikke vil være en direkte påvirkning af grundvandet eller vandområder, og at påvirkningen af overfladevand er meget lille og helt lokal. Vandet stemmes op i udvalgte grøfter for at hæve det terrænnære grundvandsspejl til gavn for den naturlige hydrologi. Det fremgår, at projektområdets hydrologi på sigt vil vende tilbage til naturlig tilstand upåvirket af menneskelig regulering. Mariagerfjord Kommune har på den baggrund vurderet, at påvirkningen ikke medfører krav om miljøkonsekvensvurdering.

Yderligere fremgår det, at projektet anlægges i et område, der er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3,[5] og at projektet er naturforbedrende. Projektet fordrer desuden en dispensation efter naturbeskyttelsesloven.

Mariagerfjord Kommune har i afgørelsen lagt til grund, at regulering af grøfter i forbindelse med et hydrologiprojekt på matr. nr. [PN1] m.fl. Svenstrup By m.fl., Svenstrup og matr. nr. [PN2] Broløs m.fl., Mariager Jorder er omfattet af miljøvurderingslovens bilag 2, punkt 10, litra f, om anlæg af vandveje, som ikke er omfattet af bilag 1, kanalbygning og regulering af vandløb. Mariagerfjord Kommune har herefter på baggrund af screeningen vurderet, at det ansøgte projekt ikke kan forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet, og at det derfor ikke er omfattet af krav om miljøvurdering og § 25-tilladelse.

## *2. Mariagerfjord Kommunes bemærkninger til klagen*

Mariagerfjord Kommune har til klagen bemærket, at skovflåter foretrækker varme og lever i fugtige omgivelser som f.eks. skove og våde enge. Det er kommunens vurdering, at projektområdet er et velegnet levested for skovflåter både før og efter ændringen i hydrologien, og at det er usandsynligt, at naboarealerne vil blive udsat for en øget risiko for en voksende flåtbestand. På den baggrund er det kommunens vurdering, at det ikke er relevant at inddrage risikoen for at sprede skovflåter, herunder spredning af sygdommen Bavin Babesiose. Leverikter, myg m.m. der også er tilknyttet våde lokaliteter er ligeledes ikke vurderet.

Mariagerfjord Kommune har derudover bemærket, at den form for grænseoverskridende karakter, der er påtænkt i miljøvurderingsloven er lande-, kommune- og regionsgrænser. Projektet har derfor ingen grænseoverskridende karakter.

I forhold til krydset i screeningskemaet har Mariagerfjord Kommune bemærket, at krydset ikke er sat forkert, da overfladevandet bliver påvirket, men at de underliggende grundvandsmagasiner ikke gør. Det er kommunens vurdering, at lukningen af grøfter og dræn i projektområdet ikke vil have en påvirkning på grundvandsmagasinerne eller kemien af dette. Inden projektets etablering bliver kildevandet ført ud i Østerkær Bæk via grøfter, hvilket ændres til, at grundvandet løber i den overfladenære tørv ud i bækken i stedet for.

Mariagerfjord Kommune har desuden bemærket, at områderne også var afgræsset inden dræningsarbejdet, og at der findes mange eksempler på, at der kan ske afgræsning på arealer med naturlig hydrologi. Videre har kommunen bemærket, at naturtypen rigkær indgår i overvågningsprogrammet NOVANA, og at data bl.a. viser hvor essentiel naturlig hydrologi er for kvaliteten af rigkær. Dette er desuden årsagen til, at staten har stillet støttemuligheder til rådighed for netop at forbedre hydrologien.

## **3. Miljø- og Fødevarerklagenævnets bemærkninger og afgørelse**

### *1. Miljø- og Fødevarerklagenævnets prøvelse*

Det fremgår af § 11, stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevarerklagenævnet, at nævnet kan begrænse sin prøvelse af en afgørelse til de forhold, der er klaget over.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet har i denne klagesag fundet anledning til at behandle Mariagerfjord Kommunes vurdering af, om projektet er miljøvurderingspligtigt i forhold til naboarealer, materielle goder, overflade- og grundvand samt natur.

*Efter Miljø- og Fødevarerklagenævnets vurdering er der ikke med klagen i øvrigt fremkommet oplysninger om forhold, der kan føre til, at der gives medhold i klagen.*

### *2. Miljø- og Fødevarerklagenævnets bemærkninger*

#### *1. Indledende bemærkninger*

Efter miljøvurderingslovens § 49, stk. 1, kan Miljø- og Fødevarerklagenævnet behandle klager over screeningsafgørelser efter lovens § 21, for så vidt angår retlige spørgsmål, klager over § 25-tilladelser samt klager over tilsynsafgørelser efter § 46.

Miljø- og Fødevarerklagenævnets behandling af retlige spørgsmål omfatter alle spørgsmål om lovligheden eller gyldigheden af trufne afgørelser, herunder fortolkning eller forståelse af lovbestemmelser samt overholdelse af almindelige forvaltningsretlige regler og retsgrundsætninger om f.eks. saglige hensyn, lighed, proportionalitet, habilitet og krav til begrundelse og sagens oplysning.

Klager over retlige spørgsmål skal ses i modsætning til klager over skønsmæssige spørgsmål, som omfatter myndighedernes konkrete vurdering og afvejning af hensyn ved behandling af en sag om miljøvurdering af et konkret projekt. Miljø- og Fødevarerklagenævnet kan dermed ikke tage stilling til, om en lovlig afgørelse er hensigtsmæssig eller rimelig i forhold til f.eks. omboendes interesser.

Endvidere fastlægger miljøvurderingsloven ikke i sig selv grænser for, hvad myndighederne kan beslutte af politiske, økonomiske eller andre grunde, men stiller alene krav til grundlaget for beslutningerne og til procedurerne herfor.

Det følger af miljøvurderingslovens § 15, stk. 1, at projekter, der på grund af deres art, dimensioner eller placering kan forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet, ikke må påbegyndes, før myndigheden skriftligt har meddelt tilladelse til at påbegynde projektet efter en miljøvurdering af projektets indvirkning på miljøet.

Projekter omfattet af miljøvurderingslovens bilag 1 er altid omfattet af krav om tilladelse med tilhørende miljøvurdering, før de må påbegyndes, jf. § 15, stk. 1, nr. 1.

Projekter omfattet af miljøvurderingslovens bilag 2 er omfattet af krav om miljøvurdering og tilladelse, når der er truffet afgørelse efter lovens § 21 (screeningsafgørelse) om, at det konkrete projekt kan forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet, jf. § 15, stk. 1, nr. 2.

Det følger af miljøvurderingslovens § 21, at myndigheden på grundlag af bygherrens ansøgning skal foretage en vurdering af og træffe afgørelse om, hvorvidt et projekt omfattet af lovens bilag 2 på grund af dets art, dimensioner eller placering er omfattet af krav om miljøvurdering og tilladelse. Ved vurderingen skal myndigheden tage hensyn til kriterierne i lovens bilag 6, herunder projektets karakteristika, placering og arten og kendetegn ved den potentielle indvirkning på miljøet. Afgørelsen skal endvidere tage hensyn til resultaterne af foreløbig kontrol eller vurderinger af indvirkningen på miljøet, der er foretaget i medfør af EU-lovgivningen.

Grundlaget for screeningen er bygherrens oplysninger, allerede foreliggende viden og almene erfaringer om det pågældende sagsområde.[6] En screening anses for at være en foreløbig vurdering af det ansøgte projekt, og en screeningsafgørelse skal kunne træffes ret hurtigt.[7] Det indebærer, at der må accepteres et vist spillerum for vurderingen. Er der behov for mere indgående undersøgelser for at foretage den nødvendige vurdering, taler det for miljøvurderingspligt.

Mariagerfjord Kommune har foretaget en screening af det ansøgte projekt om regulering af grøfter i forbindelse med et hydrologiprojekt og har vurderet, at projektet ikke kan forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet, hvorfor Mariagerfjord Kommune har truffet afgørelse om, at det ikke er miljøvurderingspligtigt.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet finder efter en samlet vurdering af sagens oplysninger og klagen ikke grundlag for at tilsidesætte Mariagerfjord Kommunes vurdering af, at regulering af grøfter i forbindelse med et hydrologiprojekt ikke kan forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet og dermed ikke udløser krav om miljøvurdering og § 25-tilladelse.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet har i sin vurdering lagt vægt på, at en screening er en foreløbig vurdering af, hvorvidt en *væsentlig* indvirkning på miljøet kan *forventes*, og at Mariagerfjord Kommune har foretaget en vurdering af det konkrete ansøgte projekts indvirkning på miljøet.

I forhold til påvirkningen af grundvand og overfladevand har Miljø- og Fødevarerklagenævnet lagt vægt på, at det fremgår af screeningskemaet, at der ikke vil være en direkte påvirkning af grundvandet eller vandområder, og at påvirkningen af overfladevandet er lille og lokal, og at Mariagerfjord Kommune har vurderet, at påvirkningen ikke medfører krav om miljøvurdering. Nævnet har endvidere lagt vægt på, at det fremgår af kommunes bemærkninger til nævnet, at når grøfterne sløjfes vil grundvandet i den overfladenære tørv løbe ud i bækken, og at der ikke sker en påvirkning af det underliggende grundvandsmagasin.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet har videre lagt vægt på, at Mariagerfjord Kommune har vurderet, at projektet ikke har nogen grænseoverskridende karakter, og at det derfor ikke er relevant at inddrage i screeningskemaet. Nævnet bemærker i den forbindelse, at "indvirkningens grænseoverskridende karakter" i miljøvurderingsloven henviser til indvirkningen på miljøet på tværs af landegrænser[8] og således ikke på tværs af matrikler. Nævnet har desuden lagt vægt på, at det fremgår af screeningskemaet, at projektet ikke indebærer et behov for at begrænse anvendelsen af naboarealerne.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet har derudover lagt vægt på, at Mariagerfjord Kommune i bemærkningerne til nævnet har oplyst, at det efter kommunens vurdering er usandsynligt, at naboarealerne vil blive udsat for en øget risiko for en voksende flåtbestand. Kommunen burde på den baggrund efter nævnets vurdering ikke specifikt have inddraget risikoen for smitte af kvæg med sygdommen Bavin Babesiose via skovflåter i screeningsafgørelsen.

Herudover har Miljø- og Fødevarerklagenævnet lagt vægt på, at det fremgår af screeningskemaet, at projektet anlægges i et område beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, og at projektet derfor kræver en dispensation. Nævnet bemærker hertil, at en screeningsafgørelse ikke er en tilladelse eller en godkendelse, men en forudsætning for, at det anmeldte projekt lovligt kan påbegyndes. Screeningsafgørelsen erstatter derfor bl.a. ikke en eventuel dispensation efter naturbeskyttelsesloven

### 3. Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevarerklagenævnet giver ikke medhold i klage over Mariagerfjord Kommunes afgørelse af 8. august 2022 om, at regulering af grøfter i forbindelse med hydrologiprojekt på matr. nr. [PN1] m.fl. Svenstrup By m.fl., Svenstrup og matr. nr. [PN2] Broløs m.fl., Mariager Jorder, ikke er omfattet af krav om miljøvurdering og § 25-tilladelse.

---

[1] Lovbekendtgørelse nr. 4 af 3. januar 2023 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

[2] Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

[3] Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

[4] Sagsnummer 22/09941.

[5] Lovbekendtgørelse nr. 1392 af 4. oktober 2022 om naturbeskyttelse.

[6] Forslag nr. 147 til Lov om miljøvurderings af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) som fremsat den 3. marts 2016, de specielle bemærkninger til § 22.

[7] Vejledning nr. 9093 af 21. februar 2024 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), Konkrete projekter, afsnit 4.5.3. Screeningsafgørelsen.

[8] Vejledning nr. 9093 af 21. februar 2024 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), Konkrete projekter, afsnit 4.5.2.1. Screeningskriterierne i bilag 6.

**Sag:**

22/11103

**Dato:**

5. marts 2024.

**Emner:**

Miljøvurdering af ...

Miljø- og Fødevareklagenævnet (<https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/>) •  
Nævnenes Hus • Toldboden 2 • 8800 Viborg • Tlf. nr.: 72 40 56 00 • CVR: 37795526 • [mfkn@naevneneshus.dk](mailto:mfkn@naevneneshus.dk)  
(<mailto:mfkn@naevneneshus.dk>)

Tilgængelighedserklæring (<https://www.was.digst.dk/mfkn-naevneneshus-dk>)